01/05/2021

Η “φουνάρα του Ιούδα”

/ Παράδοση

Η «φουνάρα του Ιούδα» είναι από τα έθιμα του Πάσχα που έχουν άμεση σύνδεση με την τιμωρία του Ιούδα, ο οποίος κάτω από το βάρος της προδοσίας του, κρεμάστηκε. Κάθε χρόνο από το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου ή και νωρίτερα, νεαροί αλλά και μικρά αγόρια πολλών περιοχών της Κρήτης, ακόμη και σε πολύ μικρά χωριά, σεργιανίζοντας στους δρόμους ή τα χωράφια συγκεντρώνουν ξύλα, βάτα και κλωνάρια, προκειμένου να σχηματίζουν την αποκαλούμενη «φουνάρα του Ιούδα», που θα ανάψει συνήθως το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου πριν ο Ιερέας κάθε Ενορίας ψάλλει το Χριστός Ανέστη.

Τα ξύλα σχηματίζουν ένα μεγάλο και ψηλό σωρό, που στην κορυφή του στηρίζεται ένα ομοίωμα ανθρώπου, ντυμένο με ρούχα. Τα ρούχα αυτά συνήθως είναι γεμισμένα με άχυρα και η όψη κάποιες φορές ομοιάζει τόσο πολύ σε άνθρωπο, που αν πέσει το σκοτάδι το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου και κάποιος δεν γνωρίζει, βλέποντας πάνω στο σωρό των ξύλων την ανθρώπινη φιγούρα «σκιάζεται», δηλαδή τρομάζει, όπως λέγεται στην κρητική ντοπιολαλιά.

Ο όγκος με τα ξύλα λέγαν οι παλιοί, έπρεπε να έχει οπωσδήποτε ένα κλαδί

αζώγυρου ή αλλιώς αναγυρίς (anagyris foetida) που είναι ένα θαμνώδες φυτό το οποίο μπορεί να γίνει και δέντρο. Στην Κρήτη και κυρίως στο ανατολικό τμήμα της, αυτό που λέγεται και κρατείται ως παράδοση είναι ότι πάνω σε ένα τέτοιο κρεμάστηκε ο Ιούδας, πιθανά λόγω και της έντονα άσχημης μυρωδιάς που αναδύει.

Η «φουνάρα» είναι συνήθως έτοιμη από νωρίς το απόγευμα του Μεγάλου Σαββάτου, αν και πολύ συχνά στα χωριά, η «φουνάρα» που γίνεται αντικείμενο σύγκρισης μεταξύ περιοχών, σχηματίζεται επί μέρες. Μάλιστα από περιοχή σε περιοχή, ο ανταγωνισμός για το ποιος σχημάτισε τη μεγαλύτερη «φουνάρα» κρατάει μέχρι και σήμερα.

Το Μεγάλο Σάββατο όπου οι πιστοί συγκεντρώνονται έξω από τους ναούς, λίγο πριν το Χριστός Ανέστη, όταν το Άγιο Φως φτάνει στα κεριά των πιστών, ο Ιούδας «λαμπαδιάζει». Δεν ήταν λίγοι μάλιστα εκείνοι που με τόλμη, αντί να λάβουν το άγιο φως από το κερί του διπλανού τους, πλησίαζαν στη «φουνάρα» και έπαιρναν από εκεί το Άγιο Φως για τα σπίτια τους, σχηματίζοντας μάλιστα με αυτήν, ένα σταυρό στο δοκάρι της πόρτας της εισόδου τους.

Πηγή: ΑΠΕ/ΜΠΕ